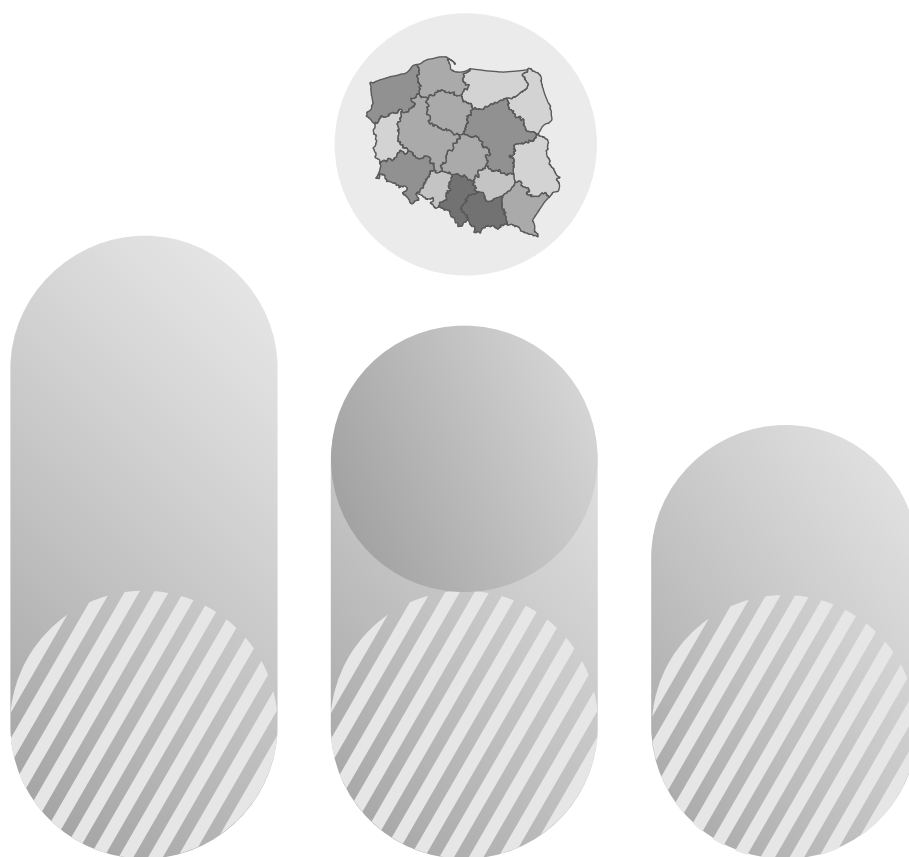

Powierzchnia i ludność w przekroju terytorialnym w 2022 r.

Area and population in the territorial profile in 2022

Powierzchnia i ludność w przekroju terytorialnym w 2022 r.

Area and population in the territorial profile in 2022

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Główny Urząd Statystyczny, Departament Standardów i Rejestrów
Statistics Poland, Standards and Registers Department

Zespół autorski:

Editorial team

Ewa Kacperczyk, Katarzyna Ciesielska, Agnieszka Gontarz, Urszula Matysek-Zdun

Kierujący

Supervisor

Ireneusz Budzyński – dyrektor departamentu

director of department

Prace redakcyjne, opracowanie graficzne i tłumaczenie

Editorial work, graphics and translation

Departament Standardów i Rejestrów
Standards and Registers Department

Prace projektowe i przetwarzanie danych

Data processing

Małgorzata Marczak

Centrum Informatyki Statystycznej

Statistical Computing Centre

Publikacja dostępna na stronie stat.gov.pl

Publication available on website stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data — please indicate the source

PRZEDMOWA

Niniejsza publikacja stanowi kolejną, wydawaną w cyklu rocznym od 1984 roku, prezentację danych o powierzchni i liczbie ludności w poszczególnych jednostkach podziału terytorialnego. Publikacja dostępna jest wyłącznie w wersji elektronicznej na stronie internetowej GUS-u <https://stat.gov.pl>.

Celem opracowania jest zaprezentowanie aktualnych danych o powierzchni kraju, liczbie ludności i gęstości zaludnienia na różnych poziomach agregacji, wynikających z wprowadzanych corocznie zmian w podziale terytorialnym kraju oraz zmian w stanie zaludnienia.

Niniejsza publikacja została podzielona na część opisową, w której znajdują się informacje na temat m. in. źródeł danych, uwag metodologicznych oraz syntetyczny opis danych uwzględniający odniesienie do poprzedniego roku (wg stanu na dzień 1 stycznia). W odrębnym dokumencie znalazła się część tabelaryczna, gdzie do Państwa dyspozycji oddajemy zbiór tablic, w których dane o powierzchni i ludności zostały przedstawione w układzie: województw, powiatów i gmin, a także w ujęciu różnorodnych przekrojów m.in. rodzajów jednostek (charakter gmin), grup jednostek o określonej powierzchni/liczbie ludności czy terenów wiejskich/miast.

W imiennych wykazach jednostek, poszczególnym pozycjom przypisano lokaty, jakie zajmują pod względem powierzchni i liczby ludności w ogólnej zbiorowości jednostek danego rodzaju. W wykazie gmin oznaczono także:

- jednostki o największej/najmniejszej powierzchni i liczbie ludności w obrębie każdego województwa oraz
- jednostki, na terenie których zlokalizowane są przejścia graniczne.

Ponadto, odrębna tablica została poświęcona zmianom w podziale terytorialnym, które zaszły w okresie od 2 stycznia 2021 r. do 1 stycznia 2022 r.

Odpowiadając na potrzeby odbiorców dotyczące zawartości tej publikacji, dziękujemy wszystkim osobom i instytucjom za zgłaszanie uwag, które mogą przyczynić się do udoskonalenia jej kształtu.

Dyrektor Departamentu
Standardów i Rejestrów
Ireneusz Budzyński

PREFACE

This publication is the subsequent published in the annual cycle since 1984, containing information about area and population within particular units of territorial division. The publication is available only in the electronic version on the Statistics Poland website <https://stat.gov.pl/en/>.

The aim of the study is to present current data on the area of the country, population and population density at various levels of aggregation, resulting from changes introduced annually in the territorial division of the country and changes in the state of population.

This publication has been divided into a descriptive part, which contains information on among others, data sources, methodological notes and synthetic description of the data including a reference to the previous year (as of 1 January). In a separate document, there is a tabular part, where we place a collection of tables at Your disposal. Tables present data on area and population in the profile of: voivodships, powiats and gminas, as well as in terms of various cross-sections, i.a. types of units (character of gminas), groups of units with a specific area/population, or rural areas/cities.

In lists of units, voivodships, powiats, cities with powiat status, gminas and towns are assigned ranking positions that they occupy in terms of area and population in the general group of units of particular types. The list of gminas also includes:

- units with the largest and the smallest area and population in particular voivodships, as well as
- the names of gminas where state border crossings are located.

In addition, a separate table was dedicated to changes in the territorial division that took place from 2 January 2021 to 1 January 2022.

Responding to the recipients' needs regarding the content of this publication, we will be grateful for any comments or suggestions that may contribute to a further improvement in the quality and development of the publication in subsequent editions.

Director of Standards
and Registers Department
Ireneusz Budzyński

SPIS TREŚCI

CONTENTS

Przedmowa	3
Preface	4
Objaśnienia znaków umownych i ważniejsze skróty	8
Symbols and main abbreviations	8
Wstęp	9
Introduction	10
Synteza	11
Executive summary	20
Uwagi metodologiczne	24
Methodological notes	25
Mapy w tekście "Synteza"	
Maps in text "Executive summary"	
Mapa 1. Przyrost lub ubytek powierzchni powiatów (2021 = 100).....	13
Map. 1. Increase or decrease in area of powiats (2021 = 100)	13
Mapa 2. Przyrost lub ubytek gęstości zaludnienia w powiatach (2021 = 100)	18
Map. 2. Increase or decrease in population density in powiats (2021 = 100)	18
Wykresy w tekście "Synteza"	
Charts in text "Executive summary"	
Wykres 1. Procentowy udział zmian w podziale terytorialnym wg rodzaju w latach 2012 - 2022.....	11
Chart 1. Percentage share of changes in territorial division by type in 2012-2022.....	11
Wykres 2. Zmiana powierzchni województw w ha 2022 r.....	12
Chart 2. Change in area of voivodships in ha in 2022.....	12
Wykres 3. Zmiana powierzchni terenów wiejskich w ha wg województw w 2022 r.	14
Chart 3. Change in area of rural territories in ha by voivodships in 2022	14
Wykres 4. Odsetek gmin, w których nastąpił przyrost liczby ludności względem 2021 r. wg grup wielkościowych	16
Chart 4. Share of gminas with increase in population compared to 2021 by size groups.....	16
Wykres 5. Odsetek gmin, w których nastąpił ubytek liczby ludności względem 2021 r. wg grup wielkościowych	16
Chart 5. Share of gminas with decrease in population compared to 2021 by size groups.....	16

Spis tablic dostępnych w formacie Excel

List of tables in Excel file

1. Powierzchnia, ludność oraz lokaty według województw
Area, population and ranking positions by voivodships
2. Powierzchnia, ludność oraz lokaty według powiatów i miast na prawach powiatu
Area, population and ranking positions by powiats and cities with powiat status
3. Powierzchnia i ludność powiatów i miast na prawach powiatu według województw
Area and population of powiats and cities with powiat status by voivodships
4. Powierzchnia i ludność według rodzaju gmin w przekroju województw
Area and population by the types of the gminas by voivodships
5. Powierzchnia i ludność w miastach oraz liczba miast powyżej 20 tys. mieszkańców według województw
Area and population in towns and number of towns with more than 20 thous. inhabitants by voivodships
6. Powierzchnia i ludność na terenach wiejskich oraz liczba miejscowości wiejskich według województw
Area and population on rural territories and number of rural localities by voivodships
7. Powiaty i miasta na prawach powiatu według powierzchni w przekroju województw
Powiats and cities with powiat status by area by voivodships
8. Gminy według powierzchni w przekroju województw
Gminas by area by voivodships
9. Miasta według powierzchni w przekroju województw
Towns by area by voivodships
10. Tereny wiejskie według powierzchni w przekroju województw
Rural territories by area by voivodships
11. Powiaty i miasta na prawach powiatu według powierzchni i liczby ludności
Powiats and cities with powiat status by area and population
12. Gminy według powierzchni i liczby ludności
Gminas by area and population
13. Przeciętna powierzchnia i liczba ludności w powiatach i miastach na prawach powiatu według województw
Average area and population in powiats and cities with powiat status by voivodships
14. Przeciętna powierzchnia i liczba ludności w gminach według województw
Average area and population in gminas by voivodships
15. Powiaty i miasta na prawach powiatu według gęstości zaludnienia w przekroju województw
Powiats and cities with powiat status by population density by voivodships
16. Gminy według gęstości zaludnienia w przekroju województw
Gminas by population density by voivodships
17. Miasta według gęstości zaludnienia w przekroju województw
Towns by population density by voivodships
18. Tereny wiejskie według gęstości zaludnienia w przekroju województw
Rural territories by population density by voivodships
19. Zestawienie liczby jednostek podziału terytorialnego według województw
Number of territorial division units by voivodships
20. Zmiany podziału terytorialnego w okresie od 02.01.2021 r. do 01.01.2022 r.

Changes in territorial division in period from 2 January 2021 to 1 January 2022

21. **Powierzchnia, ludność oraz lokaty według gmin**
Area, population and ranking positions by gminas
22. **Powierzchnia, ludność oraz lokaty według miast**
Area, population and ranking positions by towns
23. **Największe i najmniejsze jednostki podziału terytorialnego**
The biggest and the smallest units of territorial division

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH I WAŻNIEJSZE SKRÓTY

SYMBOLS AND MAIN ABBREVIATIONS

Symbol Symbol	Opis Description
(-)	zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit
x	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe not applicable
Znak (↑)	oznacza gminę o najwyższej wartości cechy indicates gmina with the highest value of characteristic
Znak (↓)	oznacza gminę o najniższej wartości cechy indicates gmina with the lowest value of characteristic

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
tys. thous.	tysiąc thousand
km ²	kilometr kwadratowy square kilometre
ha	hektar hectare
woj.	województwo voivodship
pow.	powiat powiat
m.st.	miasto stołeczne Capital City
M.st.	miasto stołeczne, na prawach powiatu Capital City, with powiat status
gm.	gmina gmina
m.	miasto (gmina miejska) town (urban gmina)
M.	miasto na prawach powiatu city with powiat status
m.n.p.p.	miasto na prawach powiatu city with powiat status
Dz. U.	Dziennik Ustaw Journal of Laws
poz.	pozycja item

WSTĘP

Niniejsza publikacja została opracowana w oparciu o dane i informacje wg stanu w dniu 1 stycznia 2022 r., pochodzące z następujących źródeł:

- rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia, stosowania i udostępniania krajowego rejestru urzędowego podziału terytorialnego kraju oraz związanych z tym obowiązków organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 1998 r. Nr 157, poz. 1031 z późn. zm.),
- dwóch rozporządzeń Rady Ministrów: z dnia 30 lipca 2021 r. w sprawie ustalenia granic niektórych gmin i miast oraz nadania niektórym miejscowościom statusu miasta (Dz. U. z 2021 r. poz. 1395) oraz z dnia 27 grudnia 2021 r. w sprawie ustalenia granic niektórych gmin (Dz. U. z 2021 r. poz. 2444),
- danych o powierzchni jednostek podziału terytorialnego kraju, pozyskanych z Departamentu Informacji o Nieruchomościach w Głównym Urzędzie Geodezji i Kartografii,
- danych o liczbie ludności w poszczególnych jednostkach podziału terytorialnego kraju pozyskanych z Departamentu Badań Demograficznych GUS,
- danych o lokalizacji przejść granicznych, określonych w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. U. 2020 poz. 2294), Obwieszczeniu Prezesa Rady Ministrów (Dz. U. 2015 poz. 1534), Obwieszczeniu Ministra Spraw Wewnętrznych (M. P. 2015 poz. 636) oraz w decyzji Rady z dnia 6 grudnia 2007 r. w sprawie pełnego stosowania przepisów dorobku Schengen w Republice Czeskiej, Republice Estońskiej, Republice Łotewskiej, Republice Litewskiej, Republice Węgierskiej, Republice Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republice Słowenii i Republice Słowackiej (Dz. U. Unii Europejskiej z dn. 8 grudnia 2007 r. L 323/34).

INTRODUCTION

This publication has been prepared basing on data and information as of 1 January 2022, from the following sources:

- Regulation of the Council of Ministers of 15 December 1998 on detailed principles of running, using and making available the territorial register and related to it obligations of the state administration agencies and the self-government entities (Journal of Law from 1998 No 157, item 1031 with amendments),
- Regulations of the Council of Ministers of 30 July 2021 (Journal of Law item 1395) on establishing the boundaries of some gminas and cities and granting certain localities the status of a city and of 27 December 2021 (Journal of Law item 2444) on establishing the boundaries of some gminas.
- data on the area of the units of territorial division of the country obtained from the Department of Information on Real Estates of the Head Office of Geodesy and Cartography,
- data on population in particular units of territorial division obtained from the Demographic Surveys Department of Statistics Poland,
- data on location of border crossings, specified in the Regulations of the Minister of Interior and Administration (Journal of Law of 2020, item 2294), the Announcement of the Prime Minister (Journal of Law of 2015, item 1534), the Announcement of the Minister of Interior (Official Journal of the Republic of Poland of 2015, item 636) as well as the Council Decision of 6 December 2007 on the full application of the provisions of the Schengen acquis in the Czech Republic, the Republic of Estonia, the Republic of Latvia, the Republic of Lithuania, the Republic of Hungary, the Republic of Malta, the Republic of Poland, the Republic of Slovenia and the Slovak Republic (Official Journal of the European Union of 8 December 2007 L 323/34).

SYNTEZA

Zmiany podziału terytorialnego

Według stanu w dniu 1 stycznia 2022 r. w Polsce jest 16 województw, 314 powiatów, 66 miast na prawach powiatu oraz 2 477 gmin: 302 miejskich (w tym 66 gmin mających również status miasta na prawach powiatu), 1 513 wiejskich i 662 miejsko-wiejskich.

W podziale terytorialnym kraju z dniem 1 stycznia 2022 r. wprowadzone zostały zmiany o następującym charakterze:

- zmiana granic 8 gmin położonych w 4 województwach (kujawsko-pomorskim, lubelskim, łódzkim oraz podlaskim);
- nadanie statusu miasta 10 miejscowościom wiejskim w województwach:
  - kujawsko-pomorskim – Pruszcz (pow. świecki),
  - lubelskim – Izbica (pow. krasnostawski),
  - łódzkim – Lutomiersk (pow. pabianicki) i Bolimów (pow. skierniewicki),
  - mazowieckim – Cegłów (pow. miński), Nowe Miasto (pow. płoński) i Jedlnia-Letnisko (pow. radomski),
  - śląskim – Olsztyn (pow. częstochowski),
  - świętokrzyskim – Iwaniska (pow. opatowski),
  - wielkopolskim – Kaczory (pow. pilski);
- zmiana granic 5 miast leżących na terenie gmin miejsko-wiejskich, położonych w 4 województwach (kujawsko-pomorskim, mazowieckim, wielkopolskim i zachodniopomorskim).

W efekcie powyższych zmian, w porównaniu z ubiegłym rokiem, wzrosła o 10 (do 662) liczba gmin miejsko-wiejskich i o 10 spadła liczba gmin wiejskich (jest ich 1 513). Liczba miast ogółem wzrosła o 10 nowoutworzonych jednostek (do 964).

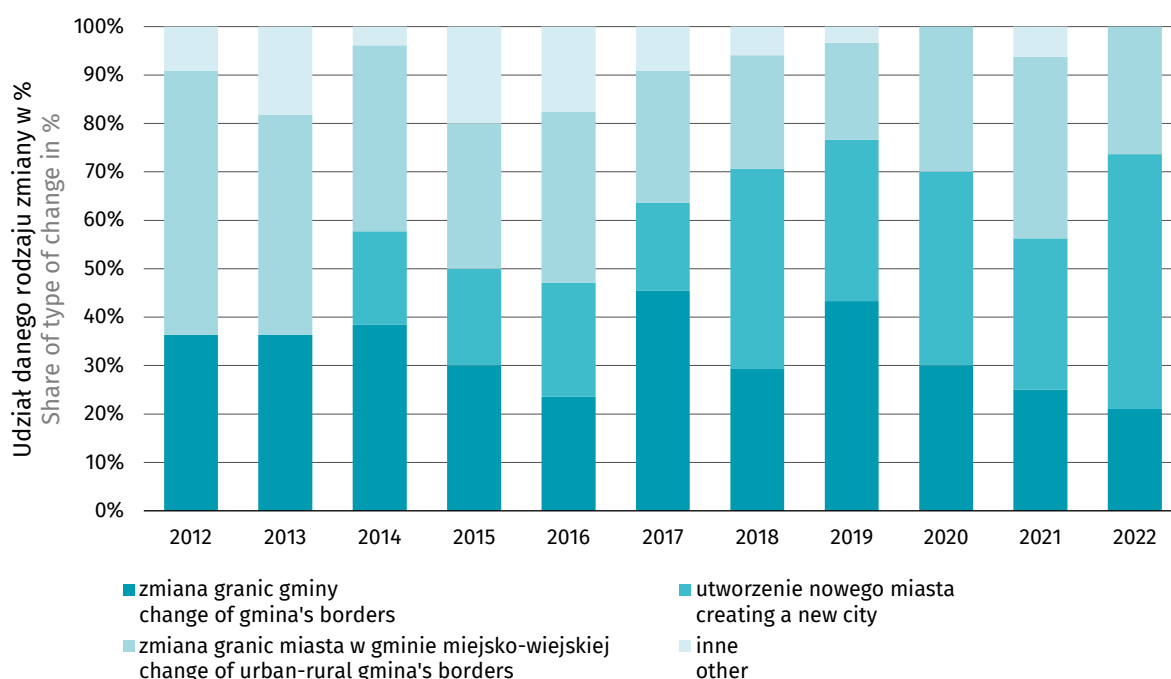
Wprowadzone zmiany granic gmin nie wpłynęły na zmiany granic powiatów i miast na prawach powiatu.

Łącznie, wszystkie zmiany wprowadzone na 1 stycznia 2022 r. dotyczyły 9 województw.

Zakres i liczebność zmian w podziale terytorialnym mogą się różnić w zależności od roku. Graficzną formą prezentacji tego zjawiska jest wykres (Wykres 1), przedstawiający procentowy udział zmian w podziale terytorialnym wg rodzaju zaistniałej zmiany, obejmujący lata 2012-2022.

Wykres 1. Procentowy udział zmian w podziale terytorialnym wg rodzaju w latach 2012 - 2022.

Chart 1. Percentage share of changes in territorial division by type in 2012-2022.

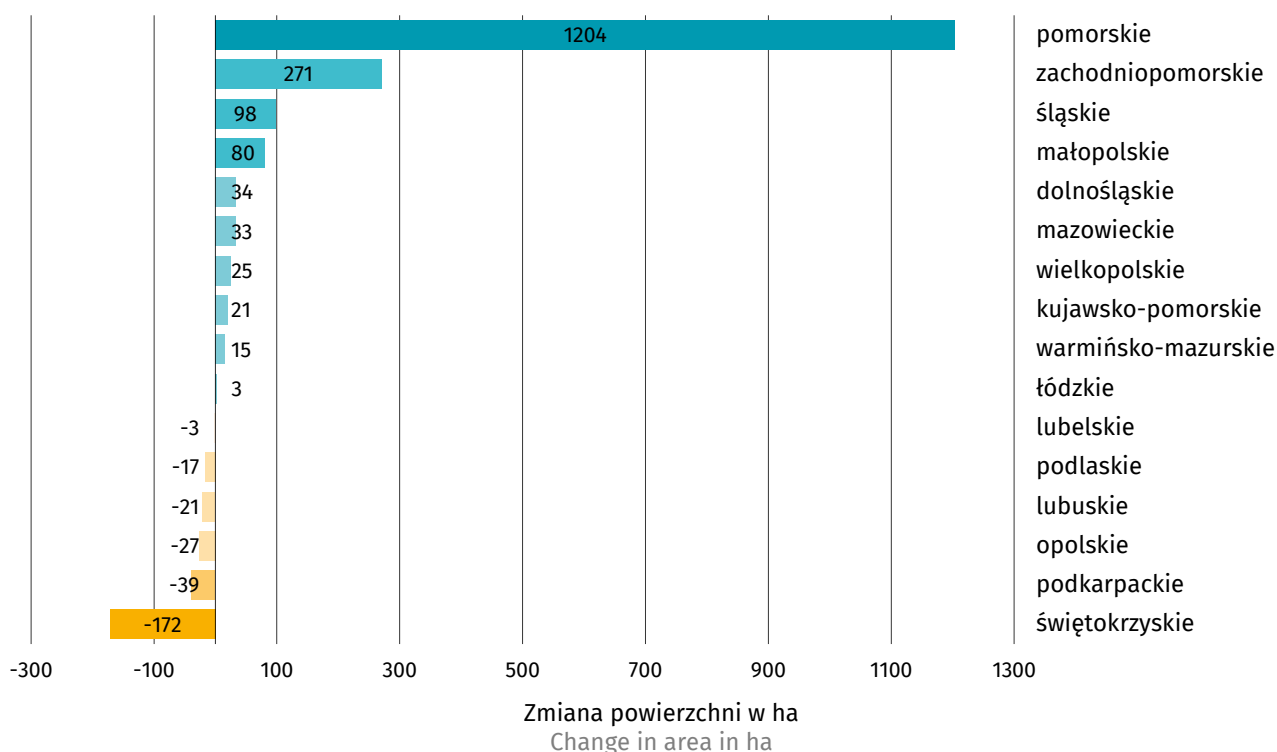
Wśród głównych kategorii zmian wymienione zostały: zmiana granic gminy, utworzenie nowego miasta oraz zmiana granic miasta położonego w gminie miejsko-wiejskiej. Dla zaprezentowania pełnego zakresu zmian, w kategorii „inne” ujęte zostały przypadki pojedynczych zmian np. utworzenia/likwidacji jednostki, zmiany nazwy czy odebranie statusu miasta. Zgodnie z wykresem, w ostatnich 10 latach, widoczne staje się zwiększenie udziału zmiany polegającej na tworzeniu nowych miast.

Zmiany powierzchni jednostek podziału terytorialnego

W porównaniu do roku poprzedniego powierzchnia Polski zwiększyła się o 1 505 ha (z 31 270 525 ha do 31 272 030 ha), z czego 1 204 ha dotyczy woj. pomorskiego. Drugi znaczący przyrost powierzchni został odnotowany w województwie zachodniopomorskim (+271 ha). Przyrost powierzchni nastąpił łącznie w 10 województwach, w pozostałych 6 województwach powierzchnia uległa zmniejszeniu – od spadku o 3 ha w woj. lubelskim do 172 ha w woj. świętokrzyskim. Wykaz zmian powierzchni dla poszczególnych województw prezentuje Wykres 2. Zgodnie z informacją uzyskaną w Głównym Urzędzie Geodezji i Kartografii (dalej: GUGiK) wzrost powierzchni kraju jest w głównej mierze efektem dostosowania granic jednostek terytorialnych do linii podstawowej morza terytorialnego, wynikającego z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 2017 r. w sprawie szczegółowego przebiegu linii podstawowej, zewnętrznej granicy morza terytorialnego oraz zewnętrznej granicy strefy przyległej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 183). Wskazane zmiany dotyczyły łącznie czterech powiatów: słupskiego (+625 ha) i wejherowskiego (+226 ha) w woj. pomorskim oraz kamieńskiego (+36 ha) i kołobrzeskiego (+292 ha) w woj. zachodniopomorskim. W przypadku pozostałych powiatów we wskazanych wyżej województwach oraz w 12 kolejnych województwach zmiany powierzchni wynikają z procesu uspoijniania powiatowych baz danych ewidencji gruntów i budynków (dalej: EGİB) prowadzonych w starostwach razem z bazą danych państwowego rejestru granic i powierzchni jednostek podziałów terytorialnych kraju (dalej: PRG), będącą w gestii GUGiK-u.

Wykres 2. Zmiana powierzchni województw w ha 2022 r.

Chart 2. Change in area of voivodships in ha in 2022.

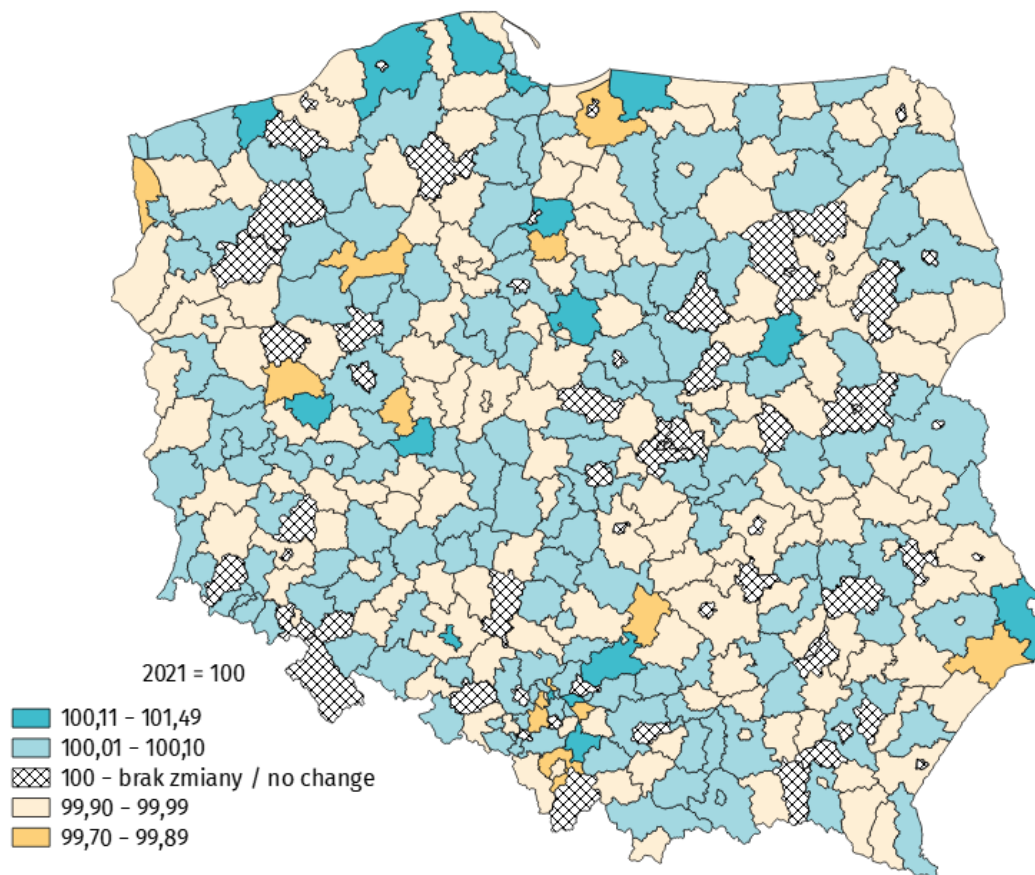

Prace związane z procesem uspoijniania baz danych pochodzących z rejestrów EGİB i PRG oraz z dostosowaniem granic poszczególnych jednostek terytorialnych do linii podstawowej morza terytorialnego spowodowały zmiany na szczeblu powiatowym. Wśród powiatów ziemskich powierzchnia nie uległa zmianie jedynie w 31 jednostkach, natomiast w 141 zwiększyła się (największy wzrost wystąpił, w ww. powiatach słupskim i kołobrzeskim oraz w pow. braniewskim w woj. warmińsko-mazurskim: +254 ha), a w 142 jednostkach powierzchnia uległa

zmniejszeniu (największy spadek odnotowano w pow. elbląskim w woj. warmińsko-mazurskim: -257 ha). Podobna sytuacja miała miejsce w odniesieniu do miast na prawach powiatu (dalej: m.n.p.p.). Powierzchnia uległa zwiększeniu w 20 jednostkach (największy przyrost nastąpił w m.n.p.p. Gdańsk w woj. pomorskim: +391 ha), w 17 zmniejszyła się (największy spadek odnotowano w m.n.p.p. Jaworzno w woj. śląskim: -18 ha), a w 29 pozostała bez zmian. Przestrzenne rozmieszczenie zmian w powierzchni jednostek szczebla powiatowego prezentuje poniższa mapa (Mapa 1).

Mapa 1. Przyrost lub ubytek powierzchni powiatów (2021 = 100).

Map. 1. Increase or decrease in area of powiats (2021 = 100).

W związku z wejściem w życie przepisów zawartych w aktach prawnych, przytoczonych we Wstępie do niniejszej publikacji, odnoszących się do zmian w podziale terytorialnym, zmiany powierzchni dotyczyły tylko jednostek poziomu gminnego. W szczególności zmianami zostały objęte gminy wiejskie i miejsko-wiejskie, tj. miasta i obszary wiejskie. Ponadto, na poziomie gminnym nastąpiły zmiany wynikające ze wskazanego wyżej procesu uspołnienienia baz danych rejestrów EGiB i PRG oraz z dostosowania granic jednostek terytorialnych do linii podstawowej morza terytorialnego. Ogółem zmiany powierzchni odnotowano w 1 643 gminach (spadek powierzchni w 804 jednostkach, a wzrost w 839). W 834 gminach powierzchnia nie zmieniła się. Największa zmiana na poziomie gminnym miała miejsce w dwóch gminach wiejskich tj. gm. Kleszczów i gm. Bełchatów, położonych w pow. bełchatowskim w woj. łódzkim. Zmiana ta była związana z wyłączeniem z dniem 1 stycznia 2022 r. z gm. Kleszczów i włączeniem do gm. Bełchatów części terenów zajmowanych m. in. przez Elektrownię Bełchatów. W wyniku tej zmiany powierzchnia gm. Kleszczów zmniejszyła się o ok. 16%, a powierzchnia gminy Bełchatów zwiększyła o ok. 11%. Największy wzrost powierzchni wynikający z procesu uspołnienienia baz danych rejestrów EGiB i PRG odnotowano w gm. Hańsk w pow. włodawskim w woj. lubelskim (+368 ha), a największy spadek powierzchni wystąpił w położonej w tym samym powiecie gm. Wola Uhruska (-345 ha). Zmiany powierzchni na poziomie gminnym skutkowały wzrostem powierzchni gmin miejskich o 652 ha, gmin miejsko-wiejskich o 116 591 ha i spadkiem powierzchni gmin wiejskich o 115 638 ha.

Największy wzrost powierzchni gmin miejskich odnotowano w województwie pomorskim o 483 ha i zachodniopomorskim o 179 ha, natomiast największy spadek powierzchni wystąpił w woj. warmińsko-mazurskim

o 68 ha i woj. dolnośląskim o 63 ha. Jedynie w woj. łódzkim i świętokrzyskim ogólna powierzchnia gmin miejskich nie uległa zmianie.

W grupie gmin miejsko-wiejskich odnotowano wzrost powierzchni w 12 województwach – największy wzrost wystąpił w woj. mazowieckim o 27 871 ha oraz w woj. łódzkim o 24 620 ha. Znaczący wpływ na ten wynik miała zmiana charakteru gmin z wiejskiego na miejsko-wiejski, w związku z nadaniem statusu miasta 3 miejscowościom w woj. mazowieckim (tj. Cegłów w pow. mińskim, Nowe Miasto w pow. płońskim i Jedlnia-Letnisko w pow. radomskim) i 2 w woj. łódzkim (tj. Lutomiernik w pow. pabianickim i Bolimów w pow. skierniewickim). Natomiast największy spadek dotyczył woj. warmińsko-mazurskiego o 264 ha oraz woj. małopolskiego o 224 ha.

Największy wzrost powierzchni gmin wiejskich wystąpił w woj. pomorskim o 664 ha i woj. warmińsko-mazurskim o 347 ha. Natomiast największy spadek powierzchni odnotowano w woj. mazowieckim o 27 833 ha oraz łódzkim o 24 617 ha.

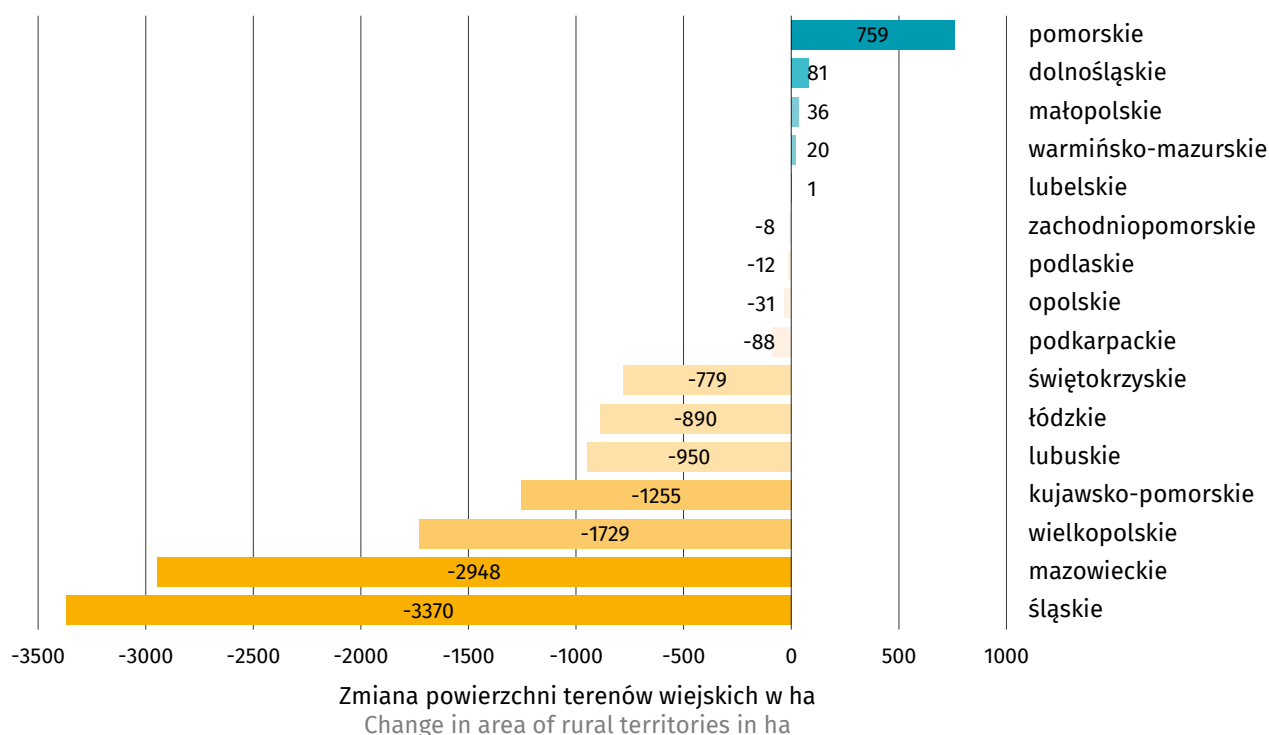
W porównaniu z rokiem 2021 bilans powierzchni miast wyniósł plus 12 668 ha. Wynika to w szczególności z wprowadzonych z dniem 1 stycznia 2022 r. zmian w podziale terytorialnym kraju, polegających na utworzeniu 10 nowych miast (łącznie 10 705 ha). Największe wśród nich to Olsztyn w pow. częstochowskim w woj. śląskim (425 ha), a najmniejsze – Bolimów w pow. skierniewickim w woj. łódzkim (378 ha). Największy wzrost powierzchni miast odnotowano w dwóch województwach: śląskim o 3 468 ha i mazowieckim o 2 981 ha (łącznie +6 449 ha). Nieznaczny spadek powierzchni wystąpił w czterech województwach: dolnośląskim, lubuskim, podlaskim i warmińsko-mazurskim (łącznie -79 ha).

Odrębną grupę stanowią korekty granic miast w obrębie gmin miejsko-wiejskich, które w tym roku dotyczyły 5 jednostek. Największą taką korektą jest przyłączenie 533 ha z obszaru wiejskiego gm. Różan do miasta Różan w powiecie makowskim w woj. mazowieckim. Dla miasta oznacza to prawie 2-krotne zwiększenie jego powierzchni.

Tereny wiejskie obejmujące gminy wiejskie i obszary wiejskie w gminach miejsko-wiejskich zajmują łącznie powierzchnię 29 022 856 ha, co stanowi 92,8% obszaru Polski. Mimo spadku w 2022 r. powierzchni terenów wiejskich o 11 163 ha, do czego przyczyniło się w głównej mierze nadanie statusu miasta dla 10 miejscowości, udział procentowy terenów wiejskich w ogólnej powierzchni kraju pozostał na takim samym poziomie jak w roku ubiegłym. Największy spadek powierzchni dla terenów wiejskich wynoszący 3 370 ha wystąpił w woj. śląskim. Natomiast niewielki wzrost powierzchni odnotowano w 5 województwach, przy czym największy o 759 ha miał miejsce w woj. pomorskim (Wykres 3).

Wykres 3. Zmiana powierzchni terenów wiejskich w ha wg województw w 2022 r.

Chart 3. Change in area of rural territories in ha by voivodships in 2022.

Pod względem powierzchni, jednostki podziału terytorialnego mają następujące lokaty:

- 16 województw od 1 do 16,
- 314 powiatów – od 1 do 314,
- 66 miast na prawach powiatu – od 1 do 65, gdyż Siedlce (woj. mazowieckie) i Leszno (woj. wielkopolskie) mają taką samą 61 lokatę (3 186 ha),
- 2 477 gmin – od 1 do 2 337, gdyż w 124 przypadkach jednakową pozycję miały dwie gminy, w 8 przypadkach trzy,
- 964 miasta – od 1 do 835; w 98 przypadkach jednakową lokatę miały dwa miasta, w 14 przypadkach trzy miasta, a w 1 – cztery miasta.

Zmiany liczby ludności w jednostkach podziału terytorialnego

W porównaniu z poprzednim rokiem liczba ludności w Polsce zmniejszyła się o 357 309 osób. Liczba ta w odniesieniu do ubiegłorocznej, przyjmując rok poprzedni za 100 wyniosła 99,1. Odnosząc zmiany w liczbie ludności do poszczególnych województw, największy spadek ludności nastąpił w woj. śląskim (-116 383 osoby, 97,4), a największy przyrost w woj. mazowieckim (+87 766 osoby, 101,6). Spadek liczby ludności odnotowano w 11 województwach, a wzrost w 5.

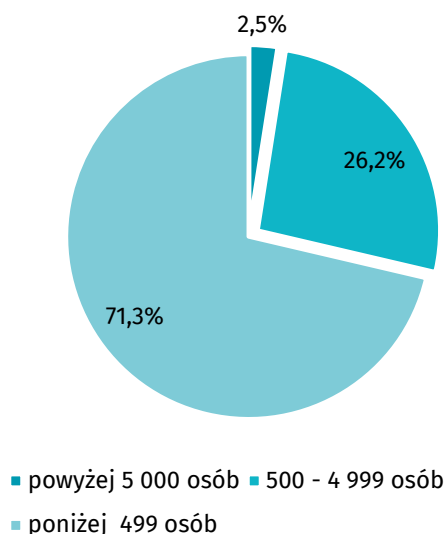
W grupie 314 powiatów, w porównaniu z 2021 rokiem, w 275 jednostkach nastąpił spadek liczby mieszkańców, a w pozostałych 39 przyrost. Największy spadek liczby ludności, powyżej 5 000 osób, wystąpił w powiatach: raciborskim w woj. śląskim (-6 568 osób, 93,9), kłodzkim w woj. dolnośląskim (-5 768 osób, 96,3), inowrocławskim w woj. kujawsko-pomorskim (-5 467 osób, 96,6), ostrowieckim w woj. świętokrzyskim (-5 159 osób, 95,2) i kędzierzyńsko-kozielskim w woj. opolskim (-5 018 osób, 94,6). Natomiast największy przyrost ludności został odnotowany w pow. poznańskim w woj. wielkopolskim (+29 883 osoby, 107,3). Następnymi w kolejności powiatami o dużym wzroście (powyżej 18 000 osób) są powiaty: wrocławski w woj. dolnośląskim (+22 535 osób, 114,4) oraz piaseczyński (+18 837 osób, 109,9) i wołomiński (+18 152 osoby, 107,2) w woj. mazowieckim. W ujęciu procentowym największy spadek liczby ludności odnotowano w powiatach: łobeskim w woj. zachodniopomorskim (-2 392 osoby, 93,4), braniewskim w woj. warmińsko-mazurskim (-2 542 osoby, 93,8) oraz w ww. powiecie raciborskim. Procentowo najwięcej ludności przybyło w ww. powiatach: wrocławskim i piaseczyńskim oraz w powiecie warszawskim zachodnim w woj. mazowieckim (+11 406 osób, 109,5).

Liczba ludności w stosunku do poprzedniego roku zmalała w 61 spośród 66 miast na prawach powiatu. Największy spadek nastąpił w dwóch miastach woj. śląskiego: Zabrze (-13 989 osób, 91,8) i Bytomiu (-11 564 osoby, 92,9). Znaczący spadek odnotowały także miasta: Bydgoszcz w woj. kujawsko-pomorskim (-10 065 osób, 97,1) i Radom w woj. mazowieckim (-9 392 osoby, 95,5). Największy wzrost, podobnie jak w roku ubiegłym, wystąpił w m.st. Warszawa w woj. mazowieckim (+68 890 osób, 103,8) i był ponad dwukrotnie wyższy od kolejnego na liście miast na prawach powiatu miasta z największym wzrostem ludności tj. Wrocławia w woj. dolnośląskim. (+32 384 osoby, 105,0) oraz trzykrotnie wyższy od Krakowa w woj. małopolskim (+22 617 osoby, 102,9) plasującego się na trzeciej pozycji. Poza ww. wzrost liczby ludności zanotowały jeszcze miasta Gdańsk w woj. pomorskim (+15 466 osób, 103,3) i Poznań w woj. wielkopolskim (+13 025 osób, 102,4). Procentowo najwięcej ludności ubyło w ww. miastach Zabrze i Bytom oraz w m.n.p.p Sopot w woj. pomorskim (-2 543 osoby, 92,8), natomiast największy wzrost procentowy wystąpił we Wrocławiu.

Porównując z rokiem poprzednim, w grupie 2 477 gmin spadek liczby mieszkańców nastąpił w 1 989 jednostkach (80% gmin). W 3 gminach liczba mieszkańców nie uległa zmianie, w pozostałych 485 jednostkach wystąpił wzrost liczby mieszkańców. Najwięcej osób ubyło w wymienionych wyżej jako miasta na prawach powiatu gminach miejskich: Zabrze, Bytom, Bydgoszcz oraz Radom. Natomiast wzrost liczby ludności wystąpił również w wymienionych wyżej gminach miejskich o statusie miasta na prawach powiatu: m. st. Warszawa i Wrocław. W 12 jednostkach odnotowano wzrost liczby mieszkańców powyżej 5000 osób, w 127 gminach wzrost mieścił się w przedziale od 500 do 5000 osób, w pozostałych 346 gminach liczba ludności wzrosła o mniej niż 500 osób. Gminy, które odnotowały najwyższy spadek tj. powyżej 5000 osób to 12 jednostek, natomiast w przedziale ze spadkiem od 500 do 5000 osób znalazły się 324 gminy, a ze spadkiem poniżej 500 osób 1653 gminy. Udział procentowy liczby gmin we wskazanych przedziałach wielkościowych prezentują odpowiednio poniższe wykresy (Wykres 4 dla przyrostu ludności, Wykres 5 dla ubytku ludności). Gminą, która zanotowała największy procentowy spadek liczby ludności jest gmina Świętajno w pow. oleckim w woj. warmińsko-mazurskim (spadek o 497 osób, 87,3). Natomiast gminą, w której wystąpił najwyższy procentowy wzrost jest, podobnie jak w poprzednich latach, gm. Stawiguda w pow. olsztyńskim w woj. warmińsko-mazurskim (wzrost o 2 823 osoby, 125,2).

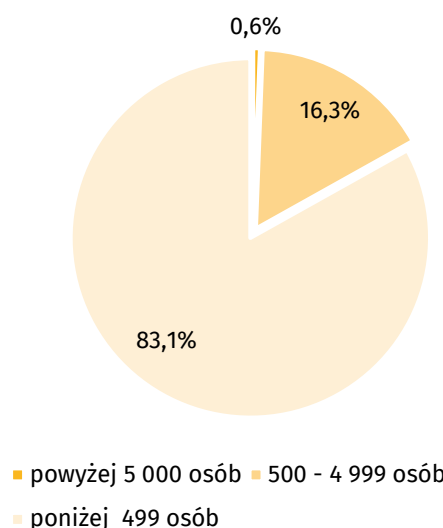
Wykres 4. Odsetek gmin, w których nastąpił przyrost liczby ludności względem 2021 r. wg grup wielkościowych.

Chart 4. Share of gminas with increase in population compared to 2021 by size groups.

Wykres 5. Odsetek gmin, w których nastąpił ubytek liczby ludności względem 2021 r. wg grup wielkościowych.

Chart 5. Share of gminas with decrease in population compared to 2021 by size groups.

Liczba ludności w miastach zmniejszyła się w porównaniu z poprzednim rokiem łącznie o 282 244 osoby (98,8). W grupie 964 miast wzrost liczby mieszkańców odnotowano w 132 jednostkach (w rozliczeniu nie uwzględniono 10 nowoutworzonych miast), spadek w 820, a w 2 miastach: Prószków w woj. opolskim i Miłomłyn w woj. warmińsko-mazurskim liczba ludności nie uległa zmianie względem roku poprzedniego. W przekroju województw najwięcej ludności ubyło w miastach województwa śląskiego (-106 044 osoby, 96,9) oraz woj. łódzkiego (-33 641 osób, 97,8), lubelskiego (-30 993 osoby, 96,8) i kujawsko-pomorskiego (-29 658 osób, 97,5). Liczba mieszkańców miast spadła we wszystkich województwach z wyjątkiem woj. mazowieckiego (+70 863 osoby, 102,0) i małopolskiego (+4 941 osób, 100,3). Przyrost ludności odnotowano w m.st. Warszawa, które zostało już wymienione w odniesieniu do miast na prawach powiatu i gmin miejskich. Kolejne miasta, w których nastąpił największy wzrost to również wymienione wyżej: Wrocław, Kraków i Gdańsk. Największy spadek ludności odnotowano w miastach, które zostały wymienione jako miasta na prawach powiatu tj. Zabrze, Bytom, Bydgoszcz i Radom. Największy procentowy spadek liczby ludności wystąpił w mieście Chodecz w pow. wrocławskim w woj. kujawsko-pomorskim (-509 osób, 77,7), a największy wzrost w Kazimierzu Dolnym w pow. puławskim w woj. lubelskim (+709 osób, 128,0).

Na terenach wiejskich odnotowano spadek liczby mieszkańców o 75 065 osób (99,5 w stosunku do ubiegłego roku). W ujęciu wojewódzkim ubytek nastąpił w 11 województwach, największe spadki odnotowano w woj. lubelskim (-25 966 osób, 97,7) i woj. warmińsko-mazurskim (-18 851 osób, 96,8). Przyrost odnotowano w województwach: dolnośląskim (+17 719 osób, 101,9), mazowieckim (+16 903 osoby, 100,9), małopolskim (+14 988 osób, 100,8), pomorskim (+12 081 osób, 101,4) i wielkopolskim (+10 370 osób, 100,6).

Pod względem liczby ludności, jednostki podziału terytorialnego uzyskały następujące lokaty:

- 16 województw od 1 do 16,
- 314 powiatów od 1 do 314,
- 66 miast na prawach powiatu od 1 do 66,
- 2 477 gmin od 1 do 2 299, gdyż w 149 przypadkach jednakową pozycję miały dwie gminy, w 12 przypadkach trzy i w jednym przypadku cztery jednostki,
- 964 miasta od 1 do 942, gdyż w 22 przypadkach jednakową lokatę miały dwa miasta.

Gęstość zaludnienia

Gęstość zaludnienia w Polsce w porównaniu z poprzednim rokiem spadła i wynosi 121 osób na 1 km². Rok 2022 jest kolejnym po 2021 r., w którym odnotowano spadek gęstości zaludnienia – od 2012 r. do 2020 r. gęstość zaludnienia nie podlegała zmianom i wynosiła 123 osoby na 1 km², pierwszy spadek do 122 osób na 1 km² nastąpił w 2021 r. (01.01.2021 r.), a następny do 121 osób na 1 km² w 2022 r. (01.01.2022 r.).

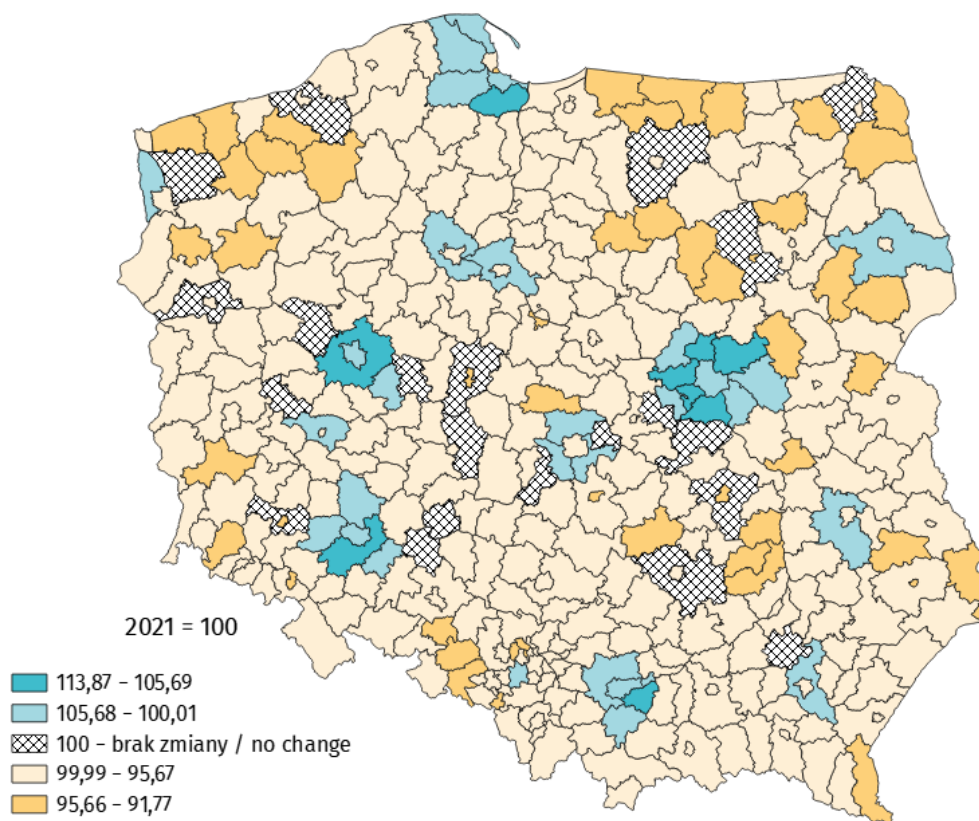
Podobnie jak w poprzednim roku, najwyższa gęstość zaludnienia wystąpiła w województwie śląskim i wyniosła 355 osób na 1 km². Wysoki poziom tego wskaźnika odnotowano również w województwach: małopolskim (226 osób na 1 km²) i mazowieckim (155 osób na 1 km²). Do jednostek charakteryzujących się najniższą gęstością zaludnienia zaliczają się województwa: podlaskie i warmińsko-mazurskie po 57 osób na 1 km² oraz woj. lubuskie (70 osób na 1 km²). W ubiegłym roku najniższa gęstość zaludnienia wystąpiła odpowiednio w woj. podlaskim (58 osób na 1 km²) i warmińsko-mazurskim (59 osób na 1 km²). Zmiana gęstości zaludnienia względem poprzedniego roku na poziomie województw została odnotowana w 14 jednostkach, natomiast bez zmian w 2 jednostkach. Największa zmiana dotyczyła woj. śląskiego w postaci spadku o 9 osób na 1 km². Wzrost gęstości zaludnienia wystąpił tylko w 3 województwach: o 2 osoby na 1 km² w woj. mazowieckim oraz o 1 osobę na 1 km² w dwóch województwach: małopolskim i pomorskim. Zmian nie odnotowano jedynie w województwach: dolnośląskim i wielkopolskim.

W grupie powiatów największą gęstością zaludnienia odznacza się powiat pruszkowski w woj. mazowieckim (719 osób na 1 km²). Jest to jednocześnie powiat, w którym nastąpił największy wzrost gęstości zaludnienia względem poprzedniego roku (wzrost o 42 osoby na 1 km²). Kolejne miejsca pod względem gęstości zaludnienia zajęły dwa powiaty woj. śląskiego: powiat wodzisławski (529 osób na 1 km², spadek z 546 osób na 1 km²) oraz powiat mikołowski (427 osób na 1 km², wzrost z 426 osób na 1 km²). Najniższa gęstość zaludnienia wystąpiła w powiecie bieszczadzkim w woj. podkarpackim (18 osób na 1 km²) oraz w trzech powiatach woj. podlaskiego: sejneńskim (22 osoby na 1 km²), hajnowskim (25 osób na 1 km²) oraz suwalskim (27 osób na 1 km²). Wśród wymienionych wyżej czterech powiatów tylko w pow. suwalskim nie odnotowano zmian. Natomiast w pozostałych trzech powiatach zauważono spadek gęstości zaludnienia o 1 osobę na km² względem roku poprzedniego. Jednostką o największym spadku analizowanego wskaźnika w stosunku do roku poprzedniego jest ww. pow. wodzisławski w woj. śląskim (spadek o 17 osób na 1 km²). Wzrost gęstości zaludnienia wystąpił w 33 powiatach, brak zmiany względem poprzedniego roku miał miejsce w 21 powiatach, a spadek wartości wskaźnika odnotowano w 260 jednostkach powiatowych.

Wśród miast na prawach powiatu największy wskaźnik gęstości zaludnienia wystąpił w m. st. Warszawa w woj. mazowieckim 3 602 osoby na 1 km² (wzrost z 3 469 osób na 1 km²). Kolejne miejsca, pomimo odnotowanego spadku rozpatrywanego wskaźnika, zajmują miasta z woj. śląskiego: Świętochłowice (3 467 osób na 1 km², spadek o 223 osoby na 1 km² względem roku poprzedniego) i Chorzów (3 098 na 1 km², spadek o 116 osób na 1 km²). Analogicznie jak w roku poprzednim Świnoujście w woj. zachodniopomorskim pozostaje jednostką o najniższej gęstości zaludnienia wynoszącej 197 osób na 1 km² (spadek o 6 osób na 1 km² w stosunku do roku poprzedniego). Biorąc pod uwagę zmiany gęstości zaludnienia, wzrost wskaźnika wystąpił w 5 spośród 66 miast na prawach powiatu. Największy wzrost wskaźnika odnotowano w ww. m. st. Warszawa (wzrost o 133 osoby na 1 km²) oraz w miastach: Wrocław w woj. dolnośląskim (wzrost o 111 osób na 1 km², do 2 303 osób na 1 km²) i Kraków w woj. małopolskim (wzrost o 70 osób na 1 km², do 2 456 osób na 1 km²). W pozostałych 61 jednostkach wystąpił spadek gęstości zaludnienia. Największy spadek wskaźnika względem roku poprzedniego wystąpił w miastach na prawach powiatu położonych w województwie śląskim, tj. w: ww. Świętochłowicach (spadek o 223 osoby na 1 km²), Zabrze (spadek o 175 osób na 1 km², do 1 951 osób na 1 km²) i Bytomiu (spadek o 168 osób na 1 km², do 2 183 osoby na 1 km²) oraz w położonym w woj. pomorskim m.n.p.p. Sopot (spadek o 156 osób na 1 km², do 1 886 osób na 1 km²). Graficzną prezentacją zmian gęstości zaludnienia dla jednostek poziomu powiatowego względem 2021 r. jest poniższa mapa (Mapa 2).

Mapa 2. Przyrost lub ubytek gęstości zaludnienia w powiatach (2021 = 100).

Map. 2. Increase or decrease in population density in powiats (2021 = 100).

Najbardziej zaludnionymi miastami w Polsce, o gęstości zaludnienia powyżej 3 000 osób na 1 km², są miasta znajdujące się na terenie trzech województw: mazowieckiego (Ząbki – 4 037 osób na 1 km², Piastów – 4 010 osób na 1 km², Legionowo – 3 914 osób na 1 km², Warszawa – 3 602 osoby na 1 km², Pruszków – 3 405 osób na 1 km², Piaseczno – 3 203 osoby na 1 km² i Mińsk Mazowiecki – 3 058 osób na 1 km²), śląskiego (Świętochłowice – 3 467 osób na 1 km² i Chorzów – 3 098 osób na 1 km²) oraz wielkopolskiego (Swarzędz – 3 521 osób na 1 km²). Największa gęstość zaludnienia w tej grupie występuje w mieście Ząbki w pow. wołomińskim, w którym jednocześnie w stosunku do roku poprzedniego odnotowano najwyższy wzrost tego wskaźnika (wzrost o 526 osób na 1 km²). Legionowo w pow. legionowskim, które w poprzednim roku zajmowało pierwszą pozycję z wartością 3 953 osoby na 1 km², spadło na 3 miejsce z wartością 3 914 osób na 1 km² (spadek o 39 osób na 1 km²).

Podobnie jak w roku poprzednim, najmniej zaludnionym miastem w Polsce jest Krynica Morska w woj. pomorskim, pow. nowodworski (10 osób na 1 km², spadek o 1 osobę na 1 km² w stosunku do roku ubiegłego). Odpowiednio na kolejnych pozycjach znajdują się trzy miasta woj. podlaskiego: Kleszczel w pow. hajnowskim (24 osoby na 1 km²), Suraż w pow. białostockim (29 osób na 1 km²) i Rajgród w pow. grajewskim (41 osób na 1 km²).

Gminą o największym wskaźniku gęstości zaludnienia jest ww. gmina miejska Ząbki w powiecie wołomińskim w woj. mazowieckim (4 037 osób na 1 km², wzrost w odniesieniu do 2021 r. o 526 osób na 1 km²). Kolejne najbardziej zaludnione gminy (ponad 3 000 osób na 1 km²) mają także charakter miejski. Są to opisane wyżej: Piastów (pow. pruszkowski), Legionowo (pow. legionowski), m. st. Warszawa, Pruszków (pow. pruszkowski) i Mińsk Mazowiecki (pow. miński) położone w woj. mazowieckim oraz położone w woj. śląskim miasta na prawach powiatu: Świętochłowice i Chorzów. Ponownie najbardziej zaludnioną gminą miejsko-wiejską jest gmina Wołomin w powiecie wołomińskim w województwie mazowieckim (833 osoby na 1 km², spadek o 6 osób na 1 km²), zaś gminą wiejską gm. Buczkowice w powiecie bielskim w województwie śląskim (579 osób na 1 km² – wzrost o 2 osoby na 1 km² względem 2021 r.). Kolejny rok gminą z najniższą gęstością zaludnienia jest gmina wiejska Lutowska w powiecie bieszczadzkiem, w woj. podkarpackim (4 osoby na 1 km² – bez zmian w stosunku do roku poprzedniego). Gęstość zaludnienia poniżej 20 osób na 1 km² odnotowano w 107 gminach. W tej grupie 1 gmina – Krynica Morska (pow. nowodworski, woj. pomorskie 10 osób na 1 km²) ma charakter miejski, 16 to gminy miejsko-wiejskie (najmniejszą gęstość zaludnienia w gminach o tym charakterze, 8 osób na 1 km², ma Nowe Warpno

w pow. polickim, woj. zachodniopomorskie), a 90 jednostek to gminy wiejskie. Największy wzrost wskaźnika wystąpił w ww. gminie miejskiej Ząbki (o 526 osób na 1 km²), a największy spadek (o 223 osoby na 1 km²) w ww. gminie miejskiej Świątuchowice.

Analogicznie do roku poprzedniego, gęstość zaludnienia terenów wiejskich, na które składa się 1 513 gmin wiejskich i 662 obszary wiejskie w gminach miejsko-wiejskich – wynosi 53 osoby na 1 km². Jest ona najwyższa w województwach: małopolskim (132 osoby na 1 km²) i śląskim (123 osoby na 1 km²). Najniższa gęstość zaludnienia wynosząca poniżej 30 osób na 1 km² w 2022 r. wystąpiła w czterech województwach: lubuskim, podlaskim, warmińsko-mazurskim i zachodniopomorskim.

Jednostki o najwyższych i najniższych wartościach cech

W części tabelarycznej, w tablicy 23 znajdują się szczegółowe informacje o jednostkach podziału terytorialnego o najwyższych oraz najniższych wartościach cech. Uwzględniony został podział zarówno pod względem powierzchni (część tablicy „A”), jak i pod względem liczby ludności (w części „B”). Tablica zawiera również informację o lokatach poszczególnych jednostek podziału terytorialnego na poziomie województw, powiatów, miast na prawach powiatu, gmin (miejskich, wiejskich oraz miejsko-wiejskich) i miast (również miast w gminach miejsko-wiejskich).

Największym województwem pod względem powierzchni jest woj. mazowieckie (3 555 880 ha), natomiast najmniejszym jest woj. opolskie (941 160 ha). Największym powiatem pod tym względem jest pow. białostocki w woj. podlaskim (297 656 ha), najmniejszym zaś pow. bieruńsko-lędziński w woj. śląskim (15 814 ha). Miasto stołeczne Warszawa jest największym pod względem powierzchni (51 720 ha) miastem na prawach powiatu, najmniejszym miastem pod tym względem jest natomiast m. Świątuchowice w woj. śląskim (1 330 ha). Największą gminą z całej zbiorowości gmin pod względem powierzchni jest gm. Pisz położona w pow. piskim (63 443 ha), natomiast najmniejszą jednostką jest gm. Górowo Iławeckie w pow. bartoszyckim (332 ha). Obie jednostki zlokalizowane są w woj. warmińsko-mazurskim.

Podobnie jak w przypadku powierzchni, największym pod względem liczby ludności województwem jest woj. mazowieckie (5 512 794 osoby), najmniejszym jest woj. opolskie (948 583 osoby). W przypadku powiatów, największą liczbą ludności charakteryzuje się pow. poznański w woj. wielkopolskim (436 473 osoby), zaś najmniejszą pow. sejneński w woj. podlaskim (18 992 osoby). M. st. Warszawa jest również najludniejszym miastem na prawach powiatu, gminą miejską i miastem (1 863 056 osób). Najmniej zaludnionym miastem na prawach powiatu jest Sopot w woj. pomorskim (32 743 osoby), gminą – Krynica Morska w pow. nowodworskim w woj. pomorskim (1 183 osoby), a miastem – Opatowiec w pow. kazimierskim w woj. świętokrzyskim (313 osób).

Przejścia graniczne

Gminy, w których zlokalizowane są ogólnodostępne przejścia graniczne zostały wyszczególnione w tablicy 21. W porównaniu z poprzednim rokiem nie zanotowano zmian dotyczących ich liczby czy lokalizacji. Przejścia graniczne zostały podzielone na 3 rodzaje, i otrzymały następujące oznaczenia literowe:

- a – zlokalizowane na terenie portów lotniczych,
- b – zlokalizowane w obrębie portów morskich,
- c – ogólnodostępne przejścia graniczne (do przekraczania granicy na podstawie paszportów i innych uprawniających do tego dokumentów).

Powszechnie używana nazwa przejścia granicznego, wymieniona w przepisach prawnych, do których znajduje się odwołanie we Wstępie niniejszej publikacji, nie musi być tożsama z jednostką terytorialną, na terenie której faktycznie zlokalizowane jest dane przejście graniczne (dotyczy to lotniczych przejść granicznych).

Nie oznaczono gmin, na terenie których zlokalizowane są przejścia graniczne, przeznaczone wyłącznie dla małego oraz uproszczonego ruchu granicznego, które można przekraczać na podstawie odpowiednich dokumentów.

Zgodnie z przywołanym we Wstępie układem z Schengen granice Polski z: Niemcami, Czechami, Słowacją i Litwą stały się wewnętrznymi granicami Unii Europejskiej. Posterunki graniczne z tymi państwami zostały więc zamknięte. Z tego powodu, w tablicy 21 wyszczególniono wyłącznie istniejące posterunki graniczne, na terenach gmin znajdujących się przy granicach państwowych Polski z: Rosją (w 4 gminach), Białorusią (w 9 gminach) oraz Ukrainą (w 11 gminach).

EXECUTIVE SUMMARY

Changes in territorial division

As of 1 January 2022, there are 16 voivodships, 314 powiats, 66 cities with powiat status and 2,477 gminas in Poland: 302 urban gminas (including 66 gminas also having powiat status), 1,513 rural and 662 urban-rural.

In the territorial division of the country, as of 1 January 2022, the following changes were introduced:

- changing the boundaries of 8 gminas located within 4 voivodships (kujawsko-pomorskie, lubelskie, łódzkie and podlaskie);
- granting the city status to 10 rural localities in the following voivodships:
  - kujawsko-pomorskie – Pruszcz (świecki powiat),
  - lubelskie – Izbica (krasnostawski powiat),
  - łódzkie – Lutomiersk (pabianicki powiat) and Bolimów (skierniewicki powiat),
  - mazowieckie – Cegłów (miński powiat), Nowe Miasto (płoński powiat) and Jedlnia-Letnisko (radomski powiat),
  - śląskie – Olsztyn (częstochowski powiat),
  - świętokrzyskie – Iwaniska (opatowski powiat),
  - wielkopolskie – Kaczory (pilski powiat);
- changing boundaries of 5 towns located within urban-rural gminas in 4 voivodships (kujawsko-pomorskie, mazowieckie, wielkopolskie and zachodniopomorskie).

Changes introduced in boundaries at gmina level did not cause changes in powiat and cities with powiat status boundaries.

In total, all changes introduced on 1 January 2022 concerned 9 voivodships.

Changes in area of territorial division units

Comparing to the previous year, area of Poland increased by 1,505 ha (from 31,270,525 ha to 31,272,030 ha), of which 1,204 ha concerns pomorskie voivodship. The second significant increase in area was recorded in zachodniopomorskie voivodship (increase by 271 ha).

According to the information from the Central Office of Geodesy and Cartography (hereinafter: GUGiK), the increase in the country's area is mainly the result of adjusting the boundaries of territorial units to the baseline of the territorial sea, resulting from the Regulation of the Council of Ministers of 13 January 2017 on the detailed course of the baseline, the external border of the territorial sea and the external border of the adjacent zone of the Republic of Poland (Journal of Laws of 2017, item 183). The changes mentioned above concerned four powiats: słupski (+625 ha) and wejherowski (+226 ha) in pomorskie voivodship and kamieński (+36 ha) and kołobrzegi (+292 ha) in zachodniopomorskie voivodship.

Other changes in area result from the process of harmonization of powiat databases of land and buildings registers (hereinafter: EGiB) kept in powiat authorities together with the database of the National Register of Boundaries (hereinafter: PRG), which is the responsibility of GUGiK.

Works related to the processes mentioned above resulted in changes at the powiat level. The greatest increase of change was observed in słupski and kołobrzegi powiat (values referred to above in the text) and braniewski powiat in warmińsko-mazurskie voivodship (+254 ha). Whereas the largest decrease was recorded in elbląski powiat in warmińsko-mazurskie voivodship (-257 ha). In the group of cities with powiat status, the greatest increase occurred in Gdańsk in pomorskie voivodship (+391 ha) while the greatest decrease in Jaworzno in śląskie voivodship (-18 ha).

The changes introduced by the provisions contained in the legal acts mentioned in the Introduction to this publication, relating to changes in the territorial division, concerned units only at the gmina level. The greatest change took place in two rural gminas, i.e. Kleszczów and Bełchatów, located in bełchatowski powiat in łódzkie voivodship. As a result, area of Kleszczów decreased by 16% while, area of Bełchatów increased by 11%. The greatest increase of area at gmina level, resulting from harmonization of EGiB and PRG databases occurred in Hańsk in włodawski powiat in lubelskie voivodship (+368 ha). Taking similar reasons into consideration, in the same powiat the greatest decrease was observed for Wola Uhruska (-345 ha). In general, at gmina level, there was an increase of area of urban (+652 ha) and urban-rural (+116,591 ha) gminas and a decrease of rural gminas' area (-115,638 ha).

According to area of urban gminas, the greatest increase occurred in pomorskie voivodship (+483 ha), while the greatest decrease in warmińsko-mazurskie voivodship (-68 ha). In the group of urban-rural gminas, the largest increase occurred in mazowieckie and łódzkie voivodships (accordingly by 27,871 ha and 24,620 ha), which was closely related to changes in the character of 5 gminas (in total) from rural to urban-rural.

Comparing to 2021, the balance of urban area amounted to plus 12,668 ha. A significant share (84.5%) of the new urban area falls on newly created cities, the largest of which is Olsztyn in częstochowski powiat in śląskie voivodship (3,425 ha) and the smallest is Bolimów in skierniewicki powiat in łódzkie voivodship (378 ha).

Considering changes in town borders within urban-rural gminas, the largest occurred in Różan in makowski powiat in mazowieckie voivodship, where area of 533 ha were transferred from rural area to town.

Despite a decrease in area of rural areas by 11,163 ha, its share in the total area of the country remained at the same level as in the previous year (92.8%). The greatest decrease in area of rural areas occurred in śląskie voivodship (by 3,370 ha).

Changes in population

In relation to 2021, the population of Poland decreased by 357,309 people. This year's number, compared to last year, assuming the previous year as 100, amounted 99.1. Referring the changes in the population to individual voivodships, the largest decrease occurred in śląskie voivodship (minus 116,383 people, 97.4) and the largest increase in mazowieckie voivodship (87,766 people, 101.6). In general, a decrease in population was noted for 11 voivodships and a decrease for 5.

According to 314 powiats, in comparison with 2021, a decrease in the number of inhabitants was recorded in 275 units, in other 39, there was an increase. The greatest decrease in population, over 5,000 people occurred in the following powiats: raciborski in śląskie voivodship (minus 6,568 people, 93.9), kłodzki in dolnośląskie voivodship (minus 5,768 people, 96.3), inowrocławski in kujawsko-pomorskie voivodship (minus 5,467 people, 96.6), ostrowiecki in świętokrzyskie voivodship (-5,159 people, 95.2) and kędzierzyńsko-kozielski in opolskie voivodship (minus 5,018 people, 94.6). The highest increase in population was observed in poznański powiat in wielkopolskie voivodship (29,883 people, 107.3). Another units with an increase over 18,000 people were noted in wrocławski powiat in dolnośląskie voivodship (22,535 people, 114.4) and in piaseczyński powiat in mazowieckie voivodship (18,837 people, 109.9).

In group of powiats with city status, there was a decrease in population in 61 out of 66 units. The largest was noted in units within śląskie voivodship: Zabrze (minus 13,989 people, 91.8) and Bytom (minus 11,564 people, 92.9). The largest increase, as in the previous year, occurred in Capital City of Warsaw in mazowieckie voivodship (68,890 people, 103.8) and was more than twice as high as the next on the list of with the largest population growth – Wrocław in dolnośląskie voivodship (32,384 people, 105.0) and three times higher than Kraków in małopolskie voivodship (22,617 people, 102.9) being the third on the list.

Taking group of 2,477 gminas into consideration, compared to the previous year, a decrease in population was observed in 1,989 units (80% of all gminas). In 3 units population remained unchanged while other 485 recorded an increase. The greatest number of people decreased in cities with powiat status (being also urban gminas) mentioned above: Zabrze and Bytom. Similarly, the largest increase in the population was observed in units mentioned in group of cities with powiat status i.e. Warszawa and Wrocław. According to the level of change, in 12 gminas there was an increase by over 5,000 people, in 127 units was placed between 500 and 5,000 people, remaining 346 gminas noted an increase by less than 500 people. When analysing a decrease, there were 12 units with the decline of over 5,000 people, 324 gminas with a decline in the range from 500 to 5,000 people and remaining 1,653 units with below 500.

Population density

Population density in Poland compared to the previous year has decreased and amounts 121 people per 1 km². 2022 is another year after 2021 in which there was a decline in population density – since 2012 to 2020 population density remained unchanged and amounted 123 people per 1 km². The first decrease to 122 people per 1 km² occurred in 2021 and the following to 121 people per 1 km² in 2022.

As in the previous year, the highest population density occurred in śląskie voivodship and equals 355 people per 1 km². Also high level of this indicator was recorded in małopolskie (226 people per 1 km²) and mazowieckie (155 people per 1 km²) voivodships. The units with the lowest population density include podlaskie and warmińsko-mazurskie voivodships, each with 57 people per 1 km² and lubuskie voivodship (70 people per 1 km²). In 2 out of

16 voivodships (dolnośląskie and wielkopolskie) the population density remained at the level of the previous year, in 3 voivodships this indicator increased while in 11 decreased. The biggest decrease by 9 people per 1 km² was observed in śląskie voivodship.

In the group of powiats, the highest population density was noted in pruszkowski powiat in mazowieckie voivodship (719 people per 1 km²). At the same time, it is a powiat in which there was the largest increase in population density compared to the previous year (increase by 42 people per 1 km²). The lowest population density occurred in bieszczadzki powiat in podkarpackie voivodship (18 people per 1 km²) and in three powiats located within podlaskie voivodship: sejneński (22 people per 1 km²), hajnowski (25 people per 1 km²) and suwalski (27 people per 1 km²). The unit with the largest decrease in population density (by 17 people per 1 km²) compared to previous year is wodzisławski powiat in śląskie voivodship. The increase in this indicator was observed in 33 powiats and the decrease in 260 powiat units. Population density in 21 units remained unchanged in comparison to previous year.

Within cities with powiat status, the highest population density (3,602 people per 1 km²) was observed in Capital City of Warsaw in mazowieckie voivodship and in two cities with powiat status in śląskie voivodship: Świętochłowice (3,467 people per 1 km²) and Chorzów (3,098 people per 1 km²). Warszawa and Świętochłowice are cities with powiat status that noted the greatest increase and greatest decrease of this indicator in comparison to previous year, respectively: increase by 133 people per 1 km² and decrease by 223 people per 1 km².

According to gminas, the most densely populated units are located within mazowieckie voivodship. The highest level of population density was observed in urban gmina Ząbki (4,037 people per 1 km²) in wołomiński powiat. The following have also urban character and include: Piastów in pruszkowski powiat, Legionowo in legionowski powiat, capital city of Warsaw, Pruszków in pruszkowski powiat and Mińsk Mazowiecki in miński powiat, all with indicator at level over 3,000 people per 1 km². Repeatedly, the lowest population density was noted in rural gmina Lutowiska in bieszczadzki powiat in podkarpackie voivodship (4 people per 1 km²). Population density below level of 20 people per 1 km² was observed for 107 gminas, one of which, Krynica Morska in nowodworski powiat in pomorskie voivodship, has urban character and indicator at level of 10 people per 1 km². The greatest changes in population density at gmina level occurred in units mentioned above i.e. Ząbki (increase by 526 people per 1 km²) and Świętochłowice (decrease by 223 people per 1 km²).

Units with the biggest and the smallest values of characteristics

Table 23 of tabular part of publication contains detailed information about territorial division units with the highest and lowest values of attribute position. The division taken into account was both in terms of area (part of table "A") and in terms of population (in part "B"). The table also contains information about the ranking positions of individual territorial division units at the level of voivodships, powiats, cities with powiat status, gminas (urban, rural and urban-rural) and cities (also cities in urban-rural gminas).

The largest voivodship in terms of area is mazowieckie voivodship (3,555,880 ha), the smallest is opolskie voivodship (941,160 ha). The largest powiat in this respect is białostocki powiat in podlaskie voivodship (297,656 ha), the smallest is bieruńsko-lędzki powiat in śląskie voivodship (15,814 ha). The largest gmina from the entire group of gminas in terms of area is Pisz in piski powiat (63,443 ha), the smallest unit is Górowo łąweckie in bartoszycki powiat (332 ha), both units are located in warmińsko-mazurskie voivodship.

As with the area, Mazowieckie voivodship is the largest voivodship in terms of population (5,512,794 people), the smallest is opolskie voivodship (948,583 people). The capital city of Warsaw is also the most populous city with powiat status, an urban gmina and a city (1,863,056 people). The least populated city with powiat status is Sopot in pomorskie voivodship (32,743 people), the gmina – Krynica Morska in nowodworski powiat in pomorskie voivodship (1,183 people) and the city - Opatowiec in kazimierski powiat in świętokrzyskie voivodship (313 people).

Poland state border crossings

The gminas in which the generally accessible border crossings are located are listed in Table 21 (in tabular part of publication). Compared to the previous year, there were no changes regarding their location and number. Border crossings have been divided into 3 types and have the following letter markings:

- a - located at airports,
- b - located within seaports,
- c - publicly accessible border crossings (to cross the border on the basis of passports and other documents authorizing boundary crossing).

The commonly used name of the border crossing point, mentioned in the legal provisions referred to in the Introduction to this publication, does not have to be the same as the territorial unit in which the border crossing point is actually located (this applies to air border crossing points).

The gminas in which border crossings are located, intended solely for small and simplified border traffic, which can be crossed on the basis of issued passes, have not been marked.

In accordance with the Schengen Agreement referred to in the Introduction, Poland's borders with Germany, Czech Republic, Slovakia and Lithuania have become the internal borders of the European Union. As a result, border posts with these countries were closed. Therefore, table 21 lists only the existing border posts in the areas of gminas located near Poland's borders with: Russia (in 4 gminas), Belarus (in 9 gminas) and Ukraine (in 11 gminas).

UWAGI METODOLOGICZNE

- Podział terytorialny kraju na województwa, powiaty, miasta na prawach powiatu, gminy i miasta oraz liczbę miejscowości wiejskich wykazano według stanu w dniu 01.01.2022 r.
- Dane o powierzchni jednostek podziału terytorialnego według stanu w dniu 01.01.2022 r., wyrażone w hektarach i kilometrach kwadratowych, podano zgodnie z wykazami państwowego rejestru granic i powierzchni jednostek podziałów terytorialnych kraju (PRG), prowadzonego w Głównym Urzędzie Geodezji i Kartografii. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.
- Jednostki, na które rzutowały zmiany w podziale terytorialnym kraju, ogłoszone w Dzienniku Ustaw, przedstawiono w Tabl. 20.
- Liczbę ludności we wszystkich prezentowanych jednostkach wykazano na podstawie bilansu ludności według stanu w dniu 31.12.2021 r., na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 r., w przeliczeniu na podział terytorialny obowiązujący od 01.01.2022 r.
- Do przeliczenia liczby ludności ze stanu 31.12.2021 r. na 01.01.2022 r. zostały wykorzystane informacje przekazane na Zestawieniach danych dotyczących obszarów przekazywanych w związku z dokonaną zmianą w podziale terytorialnym, stanowiących załącznik nr 2 do rozporządzenia w sprawie rejestru TERYT, przywołanego we wstępie do publikacji.
- W celu uzyskania dokładniejszego wyniku, liczbę ludności na 1 km² w przekroju jednostek podziału terytorialnego obliczono na podstawie danych o powierzchni wyrażonej w hektarach.
- W tablicach 7, 8, 9, 10, zawierających przedziały liczbowe powierzchni wyrażone w km², jednostki podziału terytorialnego kwalifikowano do poszczególnych przedziałów w oparciu o ich powierzchnię wyrażoną w hektarach.
- Lokaty jednostek podziału terytorialnego kraju prezentowane są w odniesieniu do powierzchni wyrażonej w hektarach oraz liczby ludności. Lokaty określają pozycję danej jednostki w ogólnej zbiorowości jednostek danego stopnia podziału terytorialnego (w przypadku szczebla powiatowego – odrębnie dla powiatów oraz miast na prawach powiatu). W przypadku, gdy dwie lub więcej jednostek charakteryzują się identyczną powierzchnią lub liczbą ludności, otrzymują one taką samą lokatę. Następna jednostka, o mniejszej wartości cechy, otrzymuje następną w kolejności lokatę. W związku z tym liczba lokat może być mniejsza niż liczba jednostek danego stopnia podziału terytorialnego.
- 66 miast stanowiących gminy miejskie, które jednocześnie posiadają status miasta na prawach powiatu, ujętych jest w tablicach dotyczących miast na prawach powiatu oraz gmin, a także w tablicy prezentującej dane dla miast. Również lokaty pod względem powierzchni i liczby ludności zostały im nadane we wszystkich tych grupach jednostek, tj. w zbiorowości miast na prawach powiatu, gmin oraz miast.
- Zbiorowość 964 miast prezentowaną w Tablicach: 5, 9, 17 i 22 stanowią: 302 gminy miejskie oraz 662 miasta położone w gminach miejsko-wiejskich.
- Tereny wiejskie w 2 175 gminach, prezentowane w Tablicach: 6, 10 i 18 stanowią gminy wiejskie (1 513 jednostki) oraz obszary wiejskie w gminach miejsko-wiejskich (662 jednostki).

METHODOLOGICAL NOTES

- Territorial division of the country into voivodships, powiats, cities with powiat status, gminas and towns, as well as the number of rural localities are listed as of 1 January 2022.
- The area of the units of territorial division as of 1 January 2022, presented in hectares and square kilometres, are given according to the National Register of Boundaries, kept by Head Office of Geodesy and Cartography. Due to data rounding, in some cases the sum of the components may slightly differ from the "total" figures given.
- Territorial units affected by changes in territorial division are presented in Table 20, according to Journal of Law.
- The population in all presented units is a population balance as of 31 December 2021, on the basis of the National Population and Housing Census 2021, recalculated according to the territorial division of the country as of 1 January 2022.
- For the calculation of the population as of 31 December 2021 to 1 January 2022, the information provided in the Specification of data on respective areas, submitted in connection with a change to a register, mentioned in the Introduction, was used.
- The population per 1 km² across the units of territorial division was calculated according to data on area in hectares in order to obtain more accurate result.
- In the tables 7, 8, 9, 10 territorial division units were qualified into particular sections expressed in km² according to their area given in hectares.
- Positions in the list of particular units of territorial division of the country, are presented with regard to area expressed in hectares and population. The position indicates the rank for given unit in a general group of units of particular level of territorial division (in case of powiat level the rank positions of powiats and cities with powiat status are given separately). If two or more units have the same area or population, they are assigned to the same place in the list. A successive unit with smaller feature value is assigned to a consecutive position in the list. Therefore the number of places in the list can be smaller than the number of units of particular level of territorial division.
- 66 towns which are urban gminas, being also the cities with powiat status are listed in the tables containing cities with powiat status, gminas, and in the table presenting data for towns. Also the positions in terms of area and population are assigned to these cities in all groups of units, i.e. in the group of cities with powiat status, gminas and towns.
- The group of 964 towns presented in Tables: 5, 9, 17 and 22 constitute together: urban gminas (302 units) and towns in the urban-rural gminas (662 units).
- Rural territories in 2,175 gminas, presented in Tables: 6, 10 and 18 constitute together: rural gminas (1,513 units) as well as rural areas in the urban-rural gminas (662 units).